

Valentina Ștefan-Cărădeanu
Florica Suvorov, Emilia Chiș
Magdalena Costache

Lecturi suplimentare

clasa a II-a

Bibliografie conform Programei școlare

CUPRINS

Mihai Eminescu:

Revedere.....	3
Ce te legeni?.....	5
Freamăt de codru	6

Ion Creangă:

Inul și cămeșa	8
Acul și barosul.....	11
Amintiri din copilărie (I).....	14
Ursul păcălit de vulpe	36
Povestea porcului.....	39

George Coșbuc:

Legenda albinei și a păianjenului	59
Jucăriile celui cuminte	61
Toamna	63
La Paști	64
În seara de Crăciun	65
Nunta în codru	66

Emil Gârleanu:

Mărinimie.....	72
Căprioara.....	74
Sărăcuțul!.....	76

Vasile Alecsandri:

Bradul	78
Dimineața.....	80
Sfârșitul iernii	81
Concertul în luncă.....	82

Petre Ispirescu:

Țapul și șarpele	85
Judecata vulpei.....	87

George Topîrceanu:

Aeroplanel	92
Balada unui greier mic	93
Rapsodii de primăvară.....	95
Acceleratul	99

Barbu Ștefănescu Delavrancea:

Bunicul.....	101
--------------	-----

Ioan Slavici:

Doi feti cu stea în frunte	105
----------------------------------	-----

Octavian Goga:

Dimineața	118
-----------------	-----

Ștefan Octavian Iosif:

April	120
Bunica	121

Elena Farago:

De ziua mamei.....	122
Bondarul leneș	123

Ion Luca Caragiale:

Bùbico.....	124
-------------	-----

Cezar Petrescu:

Pif, Paf, Puf.....	132
Scoala din Ponoare	138

Ion Agârbiceanu:

La săniuș.....	139
Păpădia	150

Ion Horea:

Cartea	157
--------------	-----

Sanda Ghinea:

Macii	159
-------------	-----

Victor Eftimiu:

Fluierul fermecat	160
-------------------------	-----

Vladimir Colin:

Povestea ursului cafeniu	165
Povestea ceasului cu inimă	170

Hans Christian Andersen:	
Răfușca cea urâtă.....	175
Micuța Sirenă.....	185
Prințesa și bobul de mazăre.....	208
Ghiocelul	210
Jean de la Fontaine:	
Vulpea și strugurii	213
Frații Grimm:	
Crăiasa albinelor	214
Gâsca de aur.....	217
Lyman Frank Baum:	
Cum a salvat Dorothy Sperietoarea	222
Lewis Carroll:	
Alice în Țara Minunilor.....	230
Lev Tolstoi:	
Motanul cu zurgălăi	250
Iepurele și broasca-țestoasă.....	251
Crenguța de alun.....	252
Rudyard Kipling:	
Povestea balenei	255
Wilhelm Hauff:	
Povestea Micului Muck.....	259
Povestea prințului fals.....	271
Edmondo de Amicis:	
Cuore. Micul copist	284
Literatură populară:	
Ghicitori.....	289
Proverbe	292
Legenda rândunicii.....	293
Omul de piatră	295

Redactare și corectură: Mihaela Enache
Tehnoredactare: Puiu Enache
Coperta: Lucian Enache
Traduceri: Mihnea Columbeanu
Coordonator proiect: Adnana Ene
Coordonator proiect: Ioana Voicu

© SC JOY Publishing House SRL

Toate drepturile asupra conceptului ediției de față sunt rezervate exclusiv JOY Publishing House. Reproducerea parțială sau integrală a prezentei lucrări, fără acordul editurii, este strict interzisă.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Lecturi suplimentare: clasa a II-a / Valentina
Ştefan-Cărădeanu, Florica Suvorov, Emilia Chiş,
Magdalena Costache. – Bucureşti: Joy, 2012
ISBN 978-606-93282-4-8

I. Ştefan-Cărădeanu, Valentina Monica
II. Suvorov, Florica
III. Chiş, Emilia
IV. Costache, Magdalena

821.135.1-822

JOY Publishing House
0763.22.22.53; 0722.95.37.74; 0740.347.160
editurajoy@gmail.com
www.editurajoy.ro; www.oradelectura.ro

Mihai Eminescu (1850–1889)

Supranumit „luceafărul poeziei românești” a fost poet, prozator și jurnalist, socotit cel mai important scriitor romantic din literatura noastră.

S-a născut la 15 ianuarie 1850, în Botoșani, ca fiu al lui Gheorghe și al Ralucăi Eminovici, al șaptelea dintre cei unsprezece copii. A scris poezii inspirate din natură (*Revedere*), din istoria națională (*Scrisoarea III*) și folclor (*Călin, file din poveste*).

Revedere

— Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule,
Că de când nu ne-am văzut
Multă vreme au trecut
Și de când m-am depărtat,
Multă lume am umblat.

— Ia, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troienind cărările
Și gonind cântările;
Și mai fac ce fac de mult,
Vara doina mi-o ascult
Pe cărarea spre izvor
Ce le-am dat-o tuturor,
Umplându-și cofeile,

Mi-o cântă femeile.

— Codrul cu râuri line,
Vreme trece, vreme vine,
Tu din Tânăr precum ești
Tot mereu întinerești.

— Ce mi-i vremea, când de veacuri
Stele-mi scânteie pe lacuri,
Că de-i vremea rea sau bună,
Vântu-mi bate, frunza-mi sună;
Și de-i vremea bună, rea,
Mie-mi curge Dunărea.
Numai omu-i schimbător,
Pe pământ rătăcitor,
Iar noi locului ne ținem,
Cum am fost aşa rămânem:
Marea și cu râurile,
Lumea cu pustiurile,
Luna și cu soarele,
Codrul cu izvoarele.

Ce te legeni?....

Mihai Eminescu

— Ce te legeni, codrule,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu crengile la pământ?
— De ce nu m-aș legăna,
Dacă trece vremea mea!
Ziua scade, noaptea crește
Și frunzișul mi-l rărește.
Bate vântul frunza-n dungă -
Cântăreții mi-i alungă;
Bate vântul dintr-o parte -
Iarna-i ici, vara-i departe.
Și de ce să nu mă plec,
Dacă păsările trec!
Peste vârf de rămurele
Trec în stoluri rândurile,
Ducând gândurile mele
Și norocul meu cu ele.
Și se duc pe rând, pe rând,
Zarea lumii-ntunecând,
Și se duc ca clipele,
Scuturând aripele,
Și mă lasă pustiit,
Veștejtit și amortit
Și cu doru-mi singurel,
De mă-ngân numai cu el!

Freamăt de codru

Mihai Eminescu

Tresăring scânteie lacul
și se leagănă sub soare;
Eu, privindu-l din pădure,
Las alealul să mă fure
și ascult de la răcoare
Pitpalacul.

Din izvoare și din gârle
Apa sună somnoroasă;
Unde soarele pătrunde
Printre ramuri a ei unde,
Ea în valuri sperioase
Se azvărle.

Cucul cântă, mierle, presuri –
Cine știe să le-asculte?
Ale păsărilor neamuri
Ciripesc pitite-n ramuri
și vorbesc cu-atât de multe
Înțelesuri.

Cucu-ntreabă: – Unde-i sora
Viselor noastre de vară?
Mlădioasă și iubită,
Cu privirea ostenită,
Ca o zână să răsară
Tuturora.

Teiul vechi un ram întins-a,
Ea să poată să-l îndoie,
Ramul Tânăr vânt să-și deie
și de brațe-n sus s-o ieie,
Iară florile să ploaie
Peste dânsa.

Se întreabă trist izvorul:
– Unde mi-i crăiasa oare?
Părul moale despletindu-și,
Fața-n apa mea privindu-și
Să m-atingă visătoare
Cu piciorul?

Am răspuns: – Pădure dragă,
Ea nu vine, nu mai vine!
Singuri, voi, stejari, rămâneți
De visați la ochii vineți,
Ce luciră pentru mine
Vara-ntreagă.

Ce frumos era în crânguri,
Când cu ea m-am prins tovarăș!
O poveste încântată
Care azi e-ntunecată...
De-unde ești revino iarăși,
Să fim singuri!

Ion Creangă (1837-1889)

S-a născut la Humulești, la 1 martie 1837, într-o familie de țărani gospodari. Recunoscut datorită măiestriei cu care a scris basme (*Harap Alb*), povești (*Capra cu trei iezi*) și povestiri (*Cinci pâini*), a intrat în istoria literaturii române, mai ales, datorită operei autobiografice *Amintiri din copilărie*.

Timp de 25 de ani a fost un foare bun învățător și a participat la elaborarea a 4 manuale școlare.

Inul și cămeșa

Inul: - Știi tu, cămeșă dragă, ce erai odată?

— Ce să fiu? Eram ceea ce mă vezi: cămeșă albă, cu care se îmbracă oamenii.

— Nu-i aşa! Ai fost o sămânță, apoi o buruiană, clătinată de vânt, ca toate buruienile: aşa 'naltă, subțirea, tocmai de potriva mea; erai în cu floricică albastră, fata mea. Când ai fost crescut și copt, cum sunt eu acum, oamenii te-au smuls din pământ, te-au legat în fuioare, te-au pus copăcel, și te-au lăsat la soare, ca să te usuci. După aceea te-au culcat pe țol și te-au bătut cu bețe, ca să-ți scoată sămânța; apoi, bătut și stâlcit cum erai, te-au dus la baltă și te-au pus în topitoare, unde-ai stat vro zece zile, ca să te topești, adică să-ți putrezească hlujul. După asta, te-au scos și te-au pus iarăși la soare, ca să te usuci, rezemându-te de gardul pe care ești întinsă acum. Fiind uscat, te-au melițat, și hlujul tău s-a prefăcut în puzderie, iară cojița ta în fuior. Femeile apoi te-au răgilat, te-au periat și te-au făcut fuior frumos și

moale ca mătasa; din fuior te-au făcut caier, te-au pus în furcă și au început a toarce, prefăcându-te în tort sau ață. Tortul l-au depănat pe râschitor, spre a-l face căleap; călepele s-au fierb cu leșie, să se înălbească, apoi le-au pus pe vârtelnită, de pe care au început a le depăna pe mosoare cu letca; de pe mosoare te-au urzit pe urzoi, apoi te-au luat și te-au învelit pe sulul de dinapoi, punând vergele printre pături, ca să nu se hrențuiască urzeala; și fuscei printre rost, ca să nu se încâlcească natra. După asta te-au nevedit, trecându-te prin ițe și prin spătă; și, cu ajutorul slobozitorului, al zăvorului și al lopățelei, te-au întins în stative, legându-te de sulul de dinainte, de unde se începe „gura pânzei”. Călepele lăsate pentru bătătură le-au depănat pe țevi cu sucala, apoi, punând țevile în suveică, au început a țese, adică a trece bătătura printre urzeala cu ajutorul tălpigilor, al scripețiilor și al ițelor. Ca să se îndesească firele, bătătura se bate cu vatalele, între care e aşezată spata. Și iaca aşa te-au prefăcut în pânză. Când era cald afară și frumos, femeile te-au dus la baltă și te-au ghilit; apoi te-au fierb cu leșie și iar te-au ghilit, până te-ai înălbit. Când erai albă cum trebuie, te-au uscat, te-au făcut vălătuc, te-ai croit și au făcut din tine ceea ce ești acum.

— Mică buruiană, nu știi de unde-ai mai scos atâtea despre mine.

— Ei, dragă, dar poate nu știi că oamenii mai fac pânză și din sora noastră cânepă, și din fratele nostru bumbac, ba și din înghimptoarea urzică mai fac un fel de pânză. Dar în fabrici se țes fel-de-fel de pânzetură, mult mai ușor și în timp mult mai scurt.

— Bre! multe mai auzi!

— Mai aşteaptă, că n-am sfârşit încă. Din cămeşă sau rufă, peste câtva timp ai să te faci tearfă, din care se face scamă pentru bolnavii din spitale şi pentru soldaţii răniţi în bătălie. Apoi te caută, ca iarba de leac, să facă la fabrică din tine hârtie.

— Mare minune mi-ai spus, dragă buruiană, zise cămeşa. De-a fi aşa, apoi toate lucrurile nu sunt ceea ce se văd, ci altăceva au fost odată, altăceva sunt acum şi altăceva au să fie.

— Tocmai aşa, soro! Gardul, pe care eşti tu întinsă acum, a fost altădată pădure. Ce are să fie de acum înainte? Mătasă, frunză de dud intrată în pântecel unor gândaci. Varul, ce-a fost mai înainte? Dar funiile şi odgoanele? ş.a.

Femeile leneşe de la țară au cântecul acesta:

Pusei pânza, când da frunza,
 Ș-o gătii la Sân-Văsii
 Și-mi păru că mă grăbii...
 Și de lungă-i ca o pungă
 Și de lată... toată-i spartă!
 Pe sulul de dinapoi
 O sută de lătunoi,
 Pe sulul de dinainte
 Cioprea le mai ține minte.
 Printre ițe şi-ntrre spătă
 Paște-o iapă deșelată;
 Pintre ițe şi fuscei
 Paște-o scroafă cu purcei.

(Poezie populară)

Acul şi barosul

Ion Creangă

Acul: — Moşule, de ce eşti zurbagiu? Te sfădeşti neconenit cu soră-ta nicovala, ţipaţi şi faceţi larmă, de-mi ţuiie urechile. Eu lucrez toată ziua, şi nime nu-mi aude gura.

— Iaca, mă!... da de unde-ai ieşit, Pâcală?

— De unde-am ieşit, de unde n-am ieşit, eu îţi spun că nu faci bine ceea ce faci.

— Na! vorba ceea: a ajuns oul mai cu minte decât găina. Măi băiete, trebuie să ştii că din sfădălia noastră ai ieşit; ş-apoi tu ne cauţi pricină?

— Mă rog, iertaţi-mă! că dacă n-ar fi fost focul, foile, pleafura şi omul care să vă facă şi să vă dea nume, aţi fi rămas mult şi bine în fundul pământului, ruginite ca vai de voi.

— Măsoară-ţi vorbele, băiete! Auzi, soră nicovală, cum ne râde acușorul?

— Aud, dar n-am gură să-i răspund; şi văd, dar trebuie să rabd.

— Vorba ceea, soro: „Şede hârbu-n cale şi râde de oale”. Măi puşchiule! ia să vedem, ce ai făcut tu mai mult decât noi?

— Ce am făcut şi ce fac, îndată ţ-o spune. Ca să nu lungesc vorba, hainele bărbăteşti şi femeieşti, din creştet până în tălpi, şi alte nenumărate lucruri frumoase şi scumpe, fără mine nu se pot face. Mergi la croitor, intră în bordei, suie-te în palat, ai să mă găseşti. Fetele mă pun în cutiuţe aurite, mă îngfig

în pernuțe de mătasă și îngrijesc de mine ca de un mare lucru.

— Da' în stogul de fân nu vrei să te pună, mititelule?

— Nici în stogul de fân, dar nici trântit într-un ungher al fierăriei, ca tine. Ia spune-mi: te mai ia cineva în mâna decât fierarul?

— Ia ascultă, te prea întreci cu șaga, piciule! Dacă șezi la cinste, și tot îngrijesc de tine, cum zici, de ce le împungi degetele?

— Da, împung pe cască gură cel somnorus, pentru că voiesc să iasă din mâna lui, prin ajutorul meu, multe lucruri folositoare și frumoase. Tu, pentru ce bați fierul cel culcat pe nicovală și ruginit ca și tine? Nu ca să faci din el lucruri mai bune și mai frumoase?

— Măi... da' bun ești de gură!

— Și de gură, dar și de lucru.

— Ei bine, tu mi-ai însirat verzi și uscate; ia stai să-ți spun și eu pe ale mele: toporul, barda, ciocanul, cleștele, vătrarul și nenumăratele unelte și mașini de fier, unele de-o mărime uriașă, iar altele mici și bicisnice ca tine, pututu-s-au face până n-au trecut printre nicovală și ilău? Casa, bisericile, corabia, puștile, tunurile și alte lucruri nenumărate, aşă-i că n-ar fi, de nu eram eu? Tu îmi spui de haine frumoase; eu ți-oi spune de casă, de sapă, de secere, de coasă și de plug. Tu îmi spui mai mult de *frumos*, eu ți-oi spune de cele *neapărat trebuincioase*.

— Mă faci să te-apuc iar la scărmănat, moșule baros. Haine i-au trebuit omului întâi, căci nu era să umble cu pielea goală și desculț ca gâștele.

— Te-ai încurcat în socoteli, măi băiete. Ba de mâncare și casă i-a trebuit omului întâi ș-apoi

haine frumoase, cum zici tu; cu rufe de ale tale îți ghiorăiesc mațele de foame. Ai auzit vorba ceea, că *Golătatea înconjură, iar foamea dă de-a dreptul*.

— Măi! da' ruginit mai ești!

— Ruginit cum sunt, eu v-am făcut și trebuie să ascultă de sfaturile mele.

— Așa este, dar te prea lauzi; las' mai bine să te laude alții. Și tu faci trebi bune, și eu; numai atâta că tu faci lucruri mai din topor, eu mai delicate; tu șezi totdeauma cu fierarul cel uns de cărbuni, iar eu șed cu croitorul și cu tot felul de persoane.

— Iar ai început, ghibirdic fudul și guraliv?

Croitorul tău trebuie să împungă mai mult de zece ori, până când fierarul meu mă ridică o dată; croitorul tău rupe altă dată pe zi câte zece ace; fierarul însă mă are pe viață, ba mă poate lăsa și de zestre la copiii de copiii săi. Ș-apoi încă una: cine dintre acești doi meșteri e mai grebănos și mai gubav? Fierarul meu ori croitorul tău?

— Moșule! ești bătrân și multe mai știi; fie pe-a dumitale.

— Bine, mititelule! Ia acum ai mai venit de-acasă. Zi mai bine că industria sau meșteșugurile noi le-am adus în lume; că bogățiile cele mari, nouă se datoresc. Mi-ai zis *ruginit* și ți-ai zis *cioplit*; mie-mi pare bine ca strănepoții mei să fie mai ciopliți decât mine; cu timpul se cioplesc toate... Numai nu vă fuduliți și nu uitați obârșia voastră, ca nu cumva să vă ciopliți prea tare și să rămâneți care fără urechi, care fără dinti, care fără gură, care fără zimți, adică niște cioarse de nicio treabă. C-apoi atunci iarăși mi-ți ajunge drăguș la căluș, și soră-mea nicovala vă va ține în spate, iar eu vă voi bate pe rudă pe sămânță, ca să prindeți la minte.